

DRAAIBOEK AFVALPREVENTIE

Dienst Duurzaam Beleid Stad Leuven
Prof. Van Overstraetenplein 1, 3000 Leuven
klimaatscholen@leuven.be
+32 (0) 16 27 24 00

INHOUD

Inhoud.....	2
Inleiding	3
1. Lespakketten.....	4
2. Educatieve workshops	7
3. Educatieve boeken.....	12
4. Uitleenkoffers en tentoonstellingen.....	14
5. Spelen	14
6. DVD's en CD-Rom's.....	16
7. Geleide bezoeken.....	17
8. Brochures & folders	18
9. Websites	18

INLEIDING

Afval correct sorteren is een belangrijke gedraging om van kleins af aan mee te krijgen. Het vermijden van afval is echter nog belangrijker. Dit betekent ook dat we moeten stilstaan bij ons consumptiegedrag. Zuinig zijn met papier, voorkomen van verpakkingsafval, composteren van groenafval, ... zijn enkele voorbeelden van acties binnen het thema afvalpreventie. Bovendien maken acties zoals ruilbeurzen, *Repair Cafés*, weggeefkasten en *upcycling* ateliers in deze tijd van 'delen' en '*upcycling*' sterk hun opmars. Dergelijke initiatieven kunnen we uiteraard alleen maar toejuichen!

Wist je dat? Verschillende acties in het kader van afvalpreventie en -beheer kunnen ons leren verantwoord te produceren en te consumeren (of consuminderen) rekening houdend met de impact op de natuurlijke rijkdommen en planeet. Dergelijke acties dragen ertoe bij dat de afvalberg wordt verminderd (SDG 12) en alsook de *plastic soup* in de zeeën en oceanen verdwijnt (SDG 14). Bovendien kan afvalbeheer er toe bijdragen dat de nadelige milieupact in steden reduceert (SDG 11 en SDG 13).

LEESWIJZER

Dit draaiboek heeft tot doel jullie wegwijs te maken in het aanbod van educatief materiaal betreffende het thema afval. Er wordt getracht een zo ruim mogelijk overzicht te bieden van de beschikbare lespakketten, boeken, cd's, dvd's, workshops, tentoonstellingen, spelen, enzovoort.

Heel wat educatief materiaal dat is opgenomen in dit draaiboek kan ontleend worden bij de uitleendienst van het project 'Leuvense Klimaatscholen'. In het draaiboek zijn deze aangeduid met volgend symbool: ● . Een overzicht van het gratis te ontlene educatief materiaal en de voorwaarden vind je op de website van Leuvense Klimaatscholen www.leuvenvoorscholen.be/materiaal-uitlenen-leuvense-klimaatscholen.

Daarnaast kunnen relevante boeken ontleend worden bij de stadsbibliotheek. Deze zijn aangeduid met volgend symbool ● en kunnen worden geraadpleegd via de online catalogus via zoeken.leuven.bibliotheek.be.

1. LESPAKKETTEN

GOODPLANET BELGIUM

Naar een duurzaam consumptiepatroon voor je gsm of smartphone

Secundair onderwijs & leerkrachten

Wereldwijd zijn er 6 miljard gsm-gebruikers. In Europa heeft zelfs meer dan 95% van de jongeren een gsm of smartphone. Maar weten we wel waar dat toestel vandaan komt, welke materialen erin zitten, hoe het gemaakt wordt en wat er achteraf mee gebeurt? Met deze bundel bieden we een antwoord op al deze vragen door de levenscyclus van een gsm of smartphone eens onder de loep te nemen. Hoe ziet die levenscyclus er op dit moment uit en wat is er nodig om te evolueren naar een meer duurzame levenscyclus?

① www.goodplanet.be/nl/jongeren-scholen/consumptie-afvalbeheer.php

Over the top

2^e & 3^e graad secundair onderwijs (TSO en BSO mits aanpassing)

In het educatief pakket vind je enkele methodieken om te werken rond klimaatverandering in je klas. Hierbij vertrekken we vanuit vijf thema's waarmee we dagelijks in contact komen: voeding, consumptie en afval, energie en wonen, mobiliteit en natuur en biodiversiteit. Deze worden uitgewerkt in de eerste *vijf themahoofdstukken*. Daarnaast is er een hoofdstuk *Handen uit de mouwen*, volledig gewijd aan actiegerichtheid, en een *Inspiratiewand*, bedoeld voor wie dieper op een van de thema's wil ingaan.

Daarnaast omvat *Over the top* een rondreizende expo, workshops en een carbon footprint calculator. Op de site vind je heel wat filmpjes, foto's en interessante links aan om het werken rond klimaatverandering concreet te maken.

Bij *Over the top* horen ook twee educatieve workshops.

① www.goodplanet.be/nl/jongeren-scholen/consumptie-afvalbeheer.php

Papier of klavier

2^e & 3^e graad secundair onderwijs

Is er nog een toekomst weggelegd voor papier? Of betekent de evolutie van het digitale tijdperk de ondergang van het papier of zullen beiden ook in de toekomst een belangrijke rol blijven spelen? Kiezen we automatisch voor het meest duurzame alternatief of is de "juiste" keuze niet altijd zo evident als het op het eerste gezicht lijkt? Deze vragen duiken ook in schoolcontext steeds vaker op. Een glazen bol hebben we niet, maar je kan wel aan de slag met lesfiches, uitgewerkte activiteiten en didactisch materiaal. Ga het debat aan op school!

① www.goodplanet.be/nl/jongeren-scholen/consumptie-afvalbeheer.php

① www.infopapier.be

Zwerfvuil is niet meer van deze tijd

Secundair onderwijs

Kan jij ook nog een duwtje in de rug gebruiken om zwerfvuil te vertalen naar de taal van jouw leerlingen? Ben je op zoek naar inspiratie om een klas- of schoolproject tegen zwerfvuil op poten te zetten? Zwerf dan zeker eens rond op deze educatieve website en ontdek hoe je samen ervoor zorgt dat zwerfvuil niet meer van deze tijd is.

① www.goodplanet.be/nl/jongeren-scholen/consumptie-afvalbeheer.php

DJAPO

Moes: Groe(n)ten uit de moestuin!

Jongste kleuters

Nonkel Thor wil een lekkere groentetaart maken voor zijn kip en heeft daarbij hulp nodig! De kinderen leren groenten en fruit uit de moestuin kennen en denken na over de voor- en nadelen ervan. Daarna gaan ze zelf aan de slag om een lekkere groentetaart in elkaar te knutselen. Een smakelijke les over de moestuin, consumptie en duurzame alternatieven op het niveau van de jongste kleuters!

① djapo.be/afval-de-moestuin

Over de streep: Delen en ruilen

Kleuters en 1^e graad lager onderwijs

Helpen is leuk en 't is zo snel gebeurd! Dat is het motto van Glenn en nonkel Thor. In deze les ga je op zoek naar manieren om zo weinig mogelijk spullen weg te gooien. Want iets dat je niet meer gebruikt, kan je toch aan een ander geven? Of als je van iets te veel hebt, kan je dit toch gewoon delen? Zo maak je niet enkel een ander blij, maar denk je ook aan de planeet. Want door dingen te ruilen en te delen, moet je niets nieuw kopen. Zo dragen we allemaal een steentje bij om minder afval te creëren en meer vrienden te maken!

① djapo.be/afval-delen-en-ruilen

Spoedig herstel: Repareren en hergebruiken

2^e en 3^e graad lager onderwijs

Nonkel Thor is een echte fikser: is het stuk, dan maakt hij het. Maar wat doet hij met dingen die niet meer gemaakt kunnen worden? In deze les kom je meer te weten over wat je met voorwerpen kan doen die anders bij het afval belanden. Je denkt na over wat er gebeurt met oude dingen en stelt vragen bij de oorzaken van de afvalberg. Want waarom gooien we iets weg, als we het kunnen hergebruiken? Na deze les ben je geïnspireerd om zoveel mogelijk aan de slag te gaan met je oude spullen! Want afval, dat is dubbele pech!

① djapo.be/afval-repareren-en-hergebruiken

Wereldsidee

Kleuter- en lager onderwijs

Met Wereldsidee breng je zelf thema's uit wereldoriëntatie en de actualiteit in de klas. Op de website van Djapo vind je een overzicht van lessen, lesmateriaal, knutseltips ... over heel wat thema's. Deze zijn zo opgebouwd zodat ze kant-en-klaar gebruikt kunnen worden of eigen accenten kunnen worden toegevoegd. Gratis en eenvoudig te downloaden.

① djapo.be/wereldsidee-home

MOOIMAKERS

Lespakket zwerfvuil eerste graad

1^e graad secundair onderwijs

In het lespakket rond zwerfvuil vind je per vak een overzicht van de lessen voor de eerste graad. Heel wat lessen zijn voor meerdere vakken geschikt. Dit pakket bevat kant-en-klare lesfiches en didactisch materiaal voor verschillende vakken uit alle graden van de onderwijsvormen ASO, TSO, BSO en KSO.

① Voor een overzicht van deze lespakketten: mooimakers.be/wat-kan-jij-doen/school/lespakketten/graad1

Lespakket zwerfvuil tweede graad

2^e graad secundair onderwijs

In het lespakket rond zwerfvuil vind je per vak een overzicht van de lessen voor de eerste graad. Heel wat lessen zijn voor meerdere vakken geschikt. Dit pakket bevat kant-en-klare lesfiches en didactisch materiaal voor verschillende vakken uit alle graden van de onderwijsvormen ASO, TSO, BSO en KSO.

① Voor een overzicht van deze lespakketten: mooimakers.be/wat-kan-jij-doen/school/lespakketten/graad2

Lespakket zwerfvuil derde graad

3^e graad secundair onderwijs

In het lespakket rond zwerfvuil vind je per vak een overzicht van de lessen voor de eerste graad. Heel wat lessen zijn voor meerdere vakken geschikt. Dit pakket bevat kant-en-klare lesfiches en didactisch materiaal voor verschillende vakken uit alle graden van de onderwijsvormen ASO, TSO, BSO en KSO.

① Voor een overzicht van deze lespakketten: mooimakers.be/wat-kan-jij-doen/school/lespakketten/graad3

ANDERE

Kleuterspectrum milieu en natuur – K. Waeterschoot

● Kleuters

Een tof lespakket voor de kleuters met o.a. een hoofdstuk over afval (met o.a. bezoek aan een containerpark in de buurt, versje, muzikale opvoeding,...)

Ik kleur mijn schooljaar groen! – OVAM

● Lager onderwijs

Een lessenspakket over de verschillende aspecten van duurzaam schoolmateriaal.

Composteren met kinderen – OVAM

● Kleuter- en lager onderwijs

Een volledig doe-lespakket rond composteren voor de hele school. In het pakket komen vier thema's aan bod: omgaan met afval, bodemdieren en afbraakorganismen, composteren en gebruik van compost.

2. EDUCATIEVE WORKSHOPS

GOODPLANET BELGIUM

Wat is er aan de hand in Viesvuiland

Kleuters & eerste graad lager onderwijs

Viesvuiland was ooit een mooi en proper land. Maar op een dag werden de mensen die er wonen lui. Ze gooiden hun afval zomaar op de grond. Het vuil begon er rond te zwerven en maakte de bomen en dieren van Viesvuiland droevig en boos. Zo boos, dat ze de koning vroegen om er iets aan te doen. Maar de koning wist zelf geen raad. Daarom stuurde hij alle prinsen en prinsessen eropuit om oplossingen te zoeken. Kunnen de kinderen helpen om Viesvuiland weer mooi en proper te maken? Samen gaan we aan de slag door het afval op een speelse manier te sorteren en we denken na over de oplossingen om afval op school te voorkomen.

① www.goodplanet.be/nl/jongeren-scholen/consumptie-afvalbeheer

LABO (Leren Afval Beheren op School)

2^e en 3^e graad lager onderwijs

Afval... iedereen produceert het, maar hoe raken we het weer kwijt? Of beter nog: hoe voorkomen we afval? Klauter mee op de afvalladder voor een beter afvalbeheer op school. Via interactieve werkvormen en met

heel wat educatief materiaal komen alle treden van de Ladder van Lansink aan bod: storten, verbranden, recyclen, hergebruiken en afval voorkomen.

① www.goodplanet.be/nl/jongeren-scholen/consumptie-afvalbeheer

D'as proper

2^e en 3^e graad secundair onderwijs

Afval, niet bepaald het onderwerp waar de gemiddelde puber van wakker ligt. Toch maken jongeren dagelijks keuzes op het vlak van afval, of het nu gaat om een brooddoos gebruiken of die allernieuwste smartphone kopen. Maar zijn dat ook bewuste keuzes? Om een bewuste keuze te kunnen maken, moet je om te beginnen een inzicht hebben in de afvalproblematiek.

Je kan kiezen tussen **drie interactieve werkvormen**: een quiz (één lesuur), een debat (twee uren) en een rollenspel (twee uren). Ook een quiz in combinatie met een rollenspel of debat behoort tot de mogelijkheden (eveneens twee uren).

- De **quiz** vormt een korte, maar krachtige aanzet om dieper in te gaan op afvalbeheer.
- Bij het **debat** krijgen de leerlingen eerst een introductiefilmpje te zien. Daarna worden ze uitgedaagd om met hun medeleerlingen in debat te gaan rond enkele stellingen in verband met het afvalprobleem.
- Tijdens het **rollenspel** speelt iedere leerling de rol van een betrokken partij uit een gemeente die een nieuw afvalpark plant. Ze leren verschillende afvalverwerkingsvormen kennen via een speciale editie van de Metro-krant en proberen tot een goed besluit te komen door het afwegen van voor- en tegenargumenten.

① www.goodplanet.be/nl/jongeren-scholen/consumptie-afvalbeheer

Netheidsjournalisten

2^e en 3^e graad lager onderwijs

Tist de nette journalist moet een reportage maken voor het magazine van de stad Brussel. Een reportage over... Openbare netheid! Hoe begin je daar aan? Wat is openbare netheid? Tist roept de hulp in van de kinderen voor zijn reportage. De netheidsjournalisten is een workshop van 100 minuten rond openbare netheid. Klassen van het vierde en vijfde leerjaar leren niet enkel wat openbare netheid is, maar ze ontdekken ook wat zij er aan kunnen doen. Zowel op school als op straat.

① www.goodplanet.be/nl/jongeren-scholen/consumptie-afvalbeheer

Over the top

2^e en 3^e graad ASO en TSO, max. 25 ln.

De klimaatverandering is een realiteit. Door de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen warmt de aarde op. Poolkappen smelten, klimaatrampen slaan vaker en harder toe, ecosystemen raken bedreigd en klimaatvluchtelingen zijn nu al realiteit. Gaan we over the top? Of keren we onze kar, voordat het te laat is? Laten we kiezen voor de laatste optie: actie! We vertrekken vanuit vijf thema's waarmee we dagelijks in contact komen: voeding, consumptie en afval, energie en wonen, mobiliteit en natuur en biodiversiteit.

Keuze uit twee workshops: 'Klimaatverandering, what's in a name' en 'Klimaat voor een nieuwe wereld'.

Daarnaast omvat *Over the top* een educatief pakket, een rondreizende expo en een [carbon footprint calculator](#). Op de site vind je heel wat filmpjes, foto's en interessante links aan om het werken rond klimaatverandering concreet te maken.

① www.goodplanet.be/overthetop

Compostheer en zijn wriemelende wormen

Kleuters

Afval omtoveren tot bruikbare aarde? Kleuters doen het! Samen met ontelbare wriemelende vriendjes. Maar wat lusten compostwormen en wat niet? Wat doen ze met ons groenafval? Hoe verwennen we die kleine kriebelbeestjes? Kleuters worden echte compostmeesters.

① www.goodplanet.be/nl/jongeren-scholen/consumptie-afvalbeheer

Afval wordt aarde

3^e kleuterklas en lager onderwijs (aangepast leeftijd)

Deze workshop over composteren en kringlooptuinieren biedt je de mogelijkheid om een eigen compostsysteem op te starten op school. De kinderen krijgen het bezoek van Jerom de compostworm. Jerom woont meestal onder de grond, maar vertelt ook over andere plekjes waar hij graag vertoeft. De kinderen leren de vriendjes van Jerom kennen en ontdekken wat hij graag lust. Tot slot vertellen we het verhaal van Barbara en Ali. Zo ontdekken de leerlingen waarom het belangrijk is om groenten-, fruit- en tuinafval te composteren.

① www.goodplanet.be/nl/jongeren-scholen/consumptie-afvalbeheer

Duurzaam consumeren

2^e en 3^e graad secundair onderwijs

De leerlingen maken een mindmap in woord en beeld over wat consumptie voor hen betekent. Uit deze brainstorm selecteren we enkele thema's. Vervolgens leggen we de link tussen consumptie en ecologische voetafdruk en consumptie en duurzame ontwikkeling. We berekenen de ecologische voetafdruk van de klas en gaan op zoek naar acties om onze voetafdruk te verkleinen.

① www.goodplanet.be/nl/jongeren-scholen/consumptie-afvalbeheer

STUDIO GLOBO

Heavy Metal

4^e – 6^e jaar secundair onderwijs

Chinees indium in je gsm, Zuid-Afrikaans platina in je tablet, of Peruviaans koper in je koptelefoon; de grondstoffen gebruikt voor onze producten komen van overal ter wereld. En we gebruiken er de helft meer van dan 30 jaar geleden. Hoeveel jaar kan onze samenleving nog gesmeerd blijven draaien als de vraag naar grondstoffen blijft stijgen? Raakt de aarde op?

De leerlingen gaan in deze vlot gesmede werkwinkel op zoek naar de waarheid die achter onze gebruiksvoorwerpen schuilt. Interactieve werkvormen, filmfragmenten en deskundige begeleiders vergezellen de leerlingen tijdens hun zoektocht

① www.studioglobo.be/nl/workshop/heavy-metal

ARTFORUM

Olivia's recyclage orkest

4 tot 9 jaar

Olivia is een heel speciale handpop: ze is een echte zangeres. Olivia is op zoek naar een groot orkest om muziek mee te maken, en wat voor één! De muzikanten spelen er trompet met een wc-rol, drummen op een blik, shaken met conserven en spelen triangel op een glazen fles! Ze spelen snel en traag, hoog en laag, luid maar ook heel erg stil en ze kunnen ook zingen. Maar wie zijn die muzikanten? Jij misschien?

① www.artforum.be

Blink

Vanaf 6 jaar

Kleine PMD-flesjes worden originele armbanden, met brik maken we een coole riem. Kleine, grote, sobere en excentrieke juwelen: het kan allemaal. Met de juiste kleurcombinaties, details en afwerkingstechnieken kom je tot een persoonlijk resultaat.

① www.artforum.be

Brik Bags

Vanaf 9 jaar

We verknippen en vervormen lege brikverpakkingen en maken eigen creaties in super originele brikstof! Grappig speelgoed, stoere draagtassen, toilettasjes of goed gevulde portemonnees: we ontwerpen, tekenen en zoeken ideeën op in tijdschriften. Met knip- en plakwerk komt een recyclage-kunstwerk te voorschijn.

① www.artforum.be

Bâche Bâche

Vanaf 14 jaar

We maken een originele schooltas, handtas, toilettas of rugzak met recuperatiedekzeilen van vrachtwagens. Met het juiste materiaal krijg je deze stevige stof aan mekaar gelast. We ontwerpen eerst onze tas in papier om daarna over te gaan naar het grote werk.

① www.artforum.be

WERELDKLEUR

Speelgoed maken van afval- en natuurmaterialen

3^e graad lager onderwijs

De leerlingen maken samen met Leona speelgoed van afval -en natuurmaterialen. Zo komen ze meer te weten over de gewoontes en culturen van Oost-Afrika.

① wereldkleur.be

Afval recyclage op de Filippijnen

Vanaf 6de leerjaar

Na een inleiding over de Filippijnen via een quiz wordt er verteld hoe arme gezinnen geld kunnen verdienen met het recyclen van papier, lege fruitsap drankkartons, oude kleren, plastic, flessen, enz. Daarna volgt er een demonstratie over hoe een ketting of armbandje met gekleurde weekbladen papier kan gemaakt worden.

① wereldkleur.be

ANDERE

Muziek maken met afval - Trashbeat

Vanaf 7 jaar

Tijdens deze workshop leer je muziek maken met afval. Je stelt je eigen drumstel samen uit allerlei waardeloos materiaal zoals potten, pannen, ketels, blikjes, bidons ... Met twee stokken in de hand verken je ritme en dynamiek. Zodra dat goed zit, wordt overgegaan tot het samenspel. Je bokst in groep een nummer in elkaar. Afsluitend kan indien gewenst een geluidsopname gemaakt worden of kan er een toonmoment plaats vinden. Trashbeatz biedt ook een educatief programma op maat voor scholen met als doel de afval en milieuproblematiek op een speelse manier te benaderen.

① www.trashbeatz.be

Recyclage een noodzaak? Knutsel je eigen portemonnee – Kwasa Kwasa

2^e tot 6^e leerjaar lager onderwijs

Tijdens deze workshop krijgt men een antwoord op belangrijke vragen zoals "wat is recyclage?", "waarom moeten we recyclen?" en "welke gerecycleerde voorwerpen bestaan er?" Na de inleiding zullen de leerlingen de kans krijgen om zelf aan de slag te gaan met afval. Uit fruitsap en melk kartonnen maken we een bruikbare portemonnee.

① www.kwasakwasa.be

Ecopercussie – Bart Braeken

Lager en secundair onderwijs

Wist je dat je met rommel een hele symfonie kan maken? In deze workshop leren we hoe muzikaal we kunnen zijn met afval en weggegooid of kapotte spullen. We slaan erop los en worden een serieus kapot orkest!

① www.percussiebart.be

Ecopercussie – Mondo Djembe

Secundair onderwijs

Met deze workshop wordt op een muzikale manier ingespeeld op de problematiek van de afvalberg en het ecologisch bewustzijn.

① www.mondodjembe.be

Meubelen maken uit paletten - Joene Verschuren

Secundair onderwijs

In deze workshops maak je je eigen tuinmeubilair met sloophout of paletten. Daar kan je heel wat originele ontwerpen mee verzinnen. Je krijgt een introductie in houtbewerking, houtsoorten en de duurzaamheid ervan. Je leert ook hoe je hout kan verduurzamen. Daarna ga je aan de slag en maak je je eigen meubel.

① www.joenes.be

3. EDUCATIEVE BOEKEN

Help! Ik barst! – M. De Ridder & D. Van Bun (initiatief IOK)

● 4 tot 7 jaar

Het verhaal van Stijn en Stien leert jonge kinderen wat er wel en niet in een vuilniszak mag, en hoe verschillende soorten vuil gerecycleerd kunnen worden.

De vuilnisman – L. slegers (initiatief IOK, met steun Fost Plus)

● ● kleuters

'De vuilnisman' is een boeiend verhaaltje dat kleuters leert over de taken van de vuilnisman en hen op speelse wijze laat kennismaken met afvalpreventie.

De mooie plek – Geert De Cockere

● Kleuter- en lager onderwijs

Het voorleesboekje 'De mooie plek' steunt mede dankzij zijn prachtige illustraties de strijd tegen zwerfvuil. Het boekje is een samenwerking van IOK Afvalbeheer, Fost Plus en de OVAM.

Archibal de boekenworm – N. Slossen & R. Van Waeyenberge

 3 tot 8 jaar

'De vuilnisman' is een boeiend verhaaltje dat kleuters leert over de taken van de vuilnisman en hen op speelse wijze laat kennismaken met afvalpreventie.

 www.archibal.org

 www.archibal.org/wp-content/uploads/2014/01/Archibal_boek_NI.pdf

De vuilnisbakmakers – Fost Plus i.s.m. verschillende afvalintercommunales waaronder EcoWerf

  kleuters

Het verhaal vertelt de spannende avonturen van enkele verpakkingen die in een verlaten school op zoek gaan naar de juiste afvalbak. Ze komen er de gekste dingen tegen en leren er samen met de lezertjes over sorteren en recycleren.

 www.vuilnisbakmakers.be

Wiebe wil geen afval – S. De Vos

 kleuter- en lager onderwijs

Verhaal- en liedjesboek over Wiebe's afvalavonturen. Inclusief liedjes-cd. Ideaal om te gebruiken als draiboek voor een toneel rond afvalpreventie.

Op avontuur in de natuur – H. Hoffrage, F. Salehian, U. Sander

 3 tot 8 jaar

Een boek vol spelletjes, liedjes, raadsels, experimenten en activiteiten rond drie thema's: bos, water en afval. Knoet gaat samen met de kinderen op avontuur.

Meer weten over afval en recycling – A. Frith

 8 tot 12 jaar

Een boek vol spelletjes, liedjes, raadsels, experimenten en activiteiten rond drie thema's: bos, water en afval. Knoet gaat samen met de kinderen op avontuur.

 Meer informatie en uitlenen: www.ecowerf.be/nl/getpage.asp?i=23

4. UITLEENKOFFERS EN TENTOONSTELLINGEN

Recyclagezak 'Samen goed sorteren, beter recycleren' – Fost Plus

 Kleuter- en lager onderwijs

Via de recyclagezak kom je alles te weten over de recyclage van drankkartons, metaalverpakkingen, glas, plastic flessen en flacons en papier en karton.

Compostkoffer

 Kleuter- en lager onderwijs

De compostkoffer geeft heel wat informatie over composteren en het composteringsproces. In de koffer zit materiaal om met leerlingen aan de slag te gaan omtrent het proces van thuiscomposteren zoals loeppotjes, vergrootglazen, zeven, determineerkaarten, handboek 'Composteren met kinderen' ... De 20 onderdelen zitten in een grote koffer met wieltjes en handvaten en is daarom makkelijk te transporteren.

Compost*kit

 Lager onderwijs

De Compost*Kit is een doos vol materialen om compostproefjes te doen in je klas om de voordelen en mogelijke gebruiken van compost te demonstreren. De kit bevat een aantal proefjes die je samen met de leerlingen kan uitvoeren.

5. SPELEN

Afvalspel 'Ten afval!' - EcoWerf

6 tot 18 jaar

In dit spel wordt op een leuke en speelse manier het thema 'afval sorteren en recycleren' aangekaart. De spelers ervaren wat er met gesorteerd verpakkingsafval gebeurt en ontdekken dat je het tot heel wat nieuwe producten kan recyclen. Dit spel is ontwikkeld door Fost Plus en is gemaakt voor jeugdverenigingen. Maar dit uitgebreide spel kan ook gespeeld worden op school.

 www.ecowerf.be

PMD Oké-spel - EcoWerf

Lager onderwijs

Dit spel heeft tot doel om de sorteerkennis van de spelers te testen. Er zijn dertig magneten waarop afval staat afgebeeld. De magneten met afval dat in de pmd-zak mag, zullen blijven kleven, de andere magneten niet. Dit is een ideale gelegenheid om sorteerwedstrijdjes te organiseren!

 www.ecowerf.be

Sorteerspel 'Recymania' - EcoWerf

6 tot 10 jaar

Recymania leert je met handen en voeten sorteren. Letterlijk! Sorteert de opgegeven afvalmaterialen in de juiste afvalbak (pmd, papier&karton, huisvuil, gft of glas) door met je handen of voeten het juiste antwoord te kiezen op de spelmat. Opletten dat je niet omvalt! Een maniakaal tof spel!

① www.ecowerf.be

Sorteerspel 'Afvalknaller' - EcoWerf

Lager en secundair onderwijs

Zet je sorteerkennis op scherp en mik het afval in de juiste schietschijf: glas, papier & karton, pmd of restafval. Een aanrader voor jong en oud!

① www.ecowerf.be

Spel 'Pak je afval' - EcoWerf

6 tot 18 jaar

Per leeftijdsgroep is er een spelvorm uitgewerkt waarbij het eerste spel de kinderen de afvalberg van elke Vlaming laat visualiseren en doet hen stilaan bij de verschillende afvalsoorten en wat ermee gebeurt. De afvalquiz legt de link tussen levensstijl en afvalproductie. Door het luisteren naar fragmenten uit levensverhalen achterhalen de leerlingen bij welke (fictieve) persoon een bepaalde vuilniszak hoort. Het derde spel verstrekt de eerste hulp bij afvalvoorkoming. Via een plattegrondspel komen ze tot concrete afspraken om het groeps- of klasafval te beperken.

① www.ecowerf.be

Pmd-Sjoelbak- EcoWerf

Lager en secundair onderwijs

Dat pmd sorteren écht kinderspel is, kan je ontdekken met de pmd-sjoelbak. Sjoel het verpakkingsafval in de juiste gaten en leer sorteren als de beste.

① www.ecowerf.be

DIGITAAL

Klant is koning – De Aanstokerij

14 – 16 jaar

'Klant is Koning' laat de spelers stilstaan bij hun consumptiegedrag en de impact ervan op ecologisch en sociaal vlak. Want iedereen consumeert. Maar de manier waarop je dat doet, heb je zelf in de hand en kan een wereld van verschil maken.

① aanstokerijserver.be/klantiskoning/

Online leren over sorteren – Fost Plus

De module plaatst de school in een reële situatie, waarin ze de juiste keuzes moeten maken rond het sorteren van verschillende afvalstromen. De module biedt ook heel wat bijkomende informatie, zoals het waarom achter de sorteerregels en het recyclageproces. Scholen krijgen ook informatie over de afvalbakken en het communicatiemateriaal die ze gratis kunnen aanvragen.

- ① www.fostplus.be/nl/sorteren-recycleren/scholen-jeugdbewegingen
- ① www.fostplus.be/nl/sorteren-recycleren/scholen-jeugdbewegingen/online-leren-over-sorteren-0

Zoektocht elektro-apparaten – Recupel

Speel mee en zoek de elektro-apparaten in het huis.

- ① inzamelactie.recupel.be/nl/game

www.juistsorteren.be – Fost Plus

Speel mee en ontdek in welke vuilniszak/-bak jij jouw huishoudelijk verpakkingsafval mag gooien.

- ① inzamelactie.recupel.be/nl/game

www.kabouterspel.be

Speel mee met de kabouters en sorteer hun afval. Wat hoort bij PMD?

- ① www.kabouterspel.be

Robby Robot – EcoWerf

Robby de Robot, gemaakt van gerecycleerd afval, helpt je op een milieuvriendelijke manier om te gaan met afval.

- ① www.ecowerf.be/edu/index.htm

6. DVD'S EN CD-ROM'S

DVD 'Pakweg' – Ecowerf

● Lager en secundair onderwijs

In 2006 zonden verschillende afvalintercommunales, waaronder EcoWerf, de reeks Pakweg uit op de lokale tv-zender. Pakweg kwam er op initiatief van Fost Plus. In deze tiendelige reeks wordt stap voor stap in beeld gebracht hoe je verpakkingsafval kan voorkomen, op welke manier je dit afval moet sorteren en hoe het gerecycleerd wordt. Elke aflevering duurt 3 à 5 minuten.

DVD 'DifTar' – EcoWerf

● Lager en secundair onderwijs

Sinds 2005 zijn heel wat van onze aangesloten gemeenten gestart met het DifTar-systeem, het systeem van gedifferentieerde tarieven. Dit systeem wordt in steeds meer gemeenten ingevoerd. Inwoners uit DifTar-gemeenten verzamelen hun huisvuil en gft in containers met een elektronische chip en betalen per kilogram afval dat opgehaald wordt. Ook containerparken worden steeds vaker uitgerust met een DifTar-systeem: het prijskaartje van het afval dat inwoners aanvoeren hangt er af van de aard en het volume of gewicht van het aangeboden afval.

Op deze video van ongeveer 30 minuten worden op een ludieke manier alle aspecten van dit systeem toegelicht, waarbij men ook aandacht schenkt aan het voorkomen van afval via afvalarm winkelen, kringlooptuinieren, De Kringwinkel ...

DVD 'Trahed' - EcoWerf

3de graad secundair onderwijs

Wat gebeurt er met het afval dat we produceren? Recycleren, begraven, verbranden? En dan negeren. De mens blijft consumptiegoederen produceren die niet vanzelf afbreken. Jeremy Irons neemt ons mee op zijn reis langs de grootste vuilnisbelten in de wereld. Van de plasticsoep in de Stille Oceaan tot aan de smeltende poolkappen. Maar hij leert ons ook dat er hoop is als we bereid zijn om ons consumptiegedrag aan te passen. De documentaire is Engels gesproken met Nederlandse ondertitels en duurt 70 minuten. Doelgroep zijn jongeren vanaf de derde graad secundair onderwijs en volwassenen.

DVD 'De voorwerpen van morgen'

● Lager en secundair onderwijs

Dit filmpje van ongeveer 10 minuten leert je alles over het recyclageproces van papier en karton, glas, plastic flessen en flacons, metalen verpakkingen en drankkartons (pmd). Je krijgt een duidelijk beeld van de voorwerpen die gemaakt kunnen worden uit al dit afval.

Cd-rom 'Compost: van afval tot grondstof'

● Secundair onderwijs

De cd-rom komt uit de reeks Techniki(d)ts met inbreng van Vlaco. Hiermee leren jongeren uit het secundair onderwijs op een interactieve manier over composteren (theorie, experiment en quiz).

7. GELEIDE BEZOEKEN

ECOWERF

Een geleid bezoek aan EcoWerf, het containerpark, de kringlooptuin van Wakkerzeel of de tuinen van Hoegaarden? Alle informatie hierover vind je op de website (<http://www.ecowerf.be/nl/getpage.asp?i=20>)

8. BROCHURES & FOLDERS

ECOWERF

Basis- en secundair onderwijs

Op de website www.ecowerf.be kan je heel wat folders, brochures en stickers over correct sorteren aanvragen en/of downloaden.

9. WEBSITES

MOS Educatief aanbod basisonderwijs

Op deze webpagina van MOS vind je heel wat educatief materiaal rond o.a. het thema afvalpreventie. Met de kamishibai 'Zack gaat op reis' en 'Dylan deelt' kan je op een laagdrempelige manier enkele thema's binnen afvalpreventie bespreken met de klas. Maar ook het MOS-lied rond afval, de fiches met acties op school of in de klas ... zijn heel bruikbaar om op school aan de slag te gaan rond afvalpreventie.

① www.lne.be/educatief-aanbod-basis-kleuter-en-lager

MOS Educatief aanbod basisonderwijs

Op deze webpagina van MOS vind je actiefiches rond een aantal deelthema's van afvalpreventie zoals 'Geef schoolgerief een langer leven', 'Nee zeggen tegen afval: acties om de hoeveelheid afval te verminderen' ...

① www.lne.be/basisonderwijs-inspiratie

MOS Educatief aanbod secundair onderwijs

Op deze webpagina van MOS vind je actiefiches voor het secundair onderwijs. Ook hier zitten er een aantal bij die inspiratie leveren om te werken rond afvalpreventie zoals 'Een boek op elke hoek: nadenken over duurzaam materiaalgebruik'.

① www.lne.be/secundair-onderwijs-0

EcoWurf Educatief aanbod scholen

Op de pagina's hierna vind je een gedetailleerde omschrijving van onze uitleenmaterialen, brochures, folders en stickers voor scholen en verenigingen. Ook geleide bezoeken zijn mogelijk. Het aanbod behelst volgende onderwerpen: afvalpreventie, sorteren en recycleren, composteren en kringlooptuinieren en zwerfvuil.

① www.ecowerf.be

Fostplus – Online leren over sorteren

Fost Plus ontwikkelde een online leermodule voor kleuter- en lagere scholen rond het sorteren van afval. Bedoeling is om iedereen op school vertrouwd te maken met de sorteeregels: directie, leraren, leerlingen en het onderhoudspersoneel.

① www.fostplus.be

Fostplus – Online leren over sorteren

Fost Plus ontwikkelde een online leermodule voor kleuter- en lagere scholen rond het sorteren van afval. Bedoeling is om iedereen op school vertrouwd te maken met de sorteerregels: directie, leraren, leerlingen en het onderhoudspersoneel.

① www.fostplus.be